

Inför förlossning

Råd kring dräktighet hos hund

AniCura

REGIONDJURSJUKHUSET
BAGÄRMOSSEN

*Att föda upp en kull valpar är
ett spännande äventyr som
man sällan ångrar att man
gjort efteråt. Medan det pågår
kan det ibland vara nervöst
och i allra värsta fall kan man
få problem.*

*Vår uppgift är att
försöka lotsa dig genom
denna erfarenhet, och finnas
som hjälp när det behövs.*

Inför förlossning

Kontrollera tikens försäkring

Innan man parar sin hund bör man ha kontrollerat villkoren i hundens försäkring så den ersätter vård i samband med förlossning om det skulle behövas.

Följ bestämmelser i djurskyddslagen

Det finns också bestämmelser i djurskyddslagen som måste följas. Tiken måste vara fyllda 18 månader innan parning. Har tiken fyllt 7 bör hon besiktigas före parning. Man får bara bedriva avel på friska och sunda hundar. Bryter man mot lagen kan det även bli problem med försäkringsbolaget, även om det finns en gällande försäkring.

Beräkna förlossningsdagen

Det är väldigt bra att ha en beräknad förlossningsdag för tiken. Säkraste sättet är att ta progesteronprov i samband med parningen och fastställa ägglossningsdag. Tiken valpar 63 dagar (9 veckor) efter ägglossningen (+/- 2 dagar). Går man enbart efter parningsdag kan det felstämma på upp till en vecka, eftersom sperman kan leva så länge i tiken, och äggen är befruktningsdugliga i upp till 5 dagar. Valpar tål dåligt både att födas för tidigt och att bli överburna.

Två dagar för tidigt eller över tiden innebär problem för dem. En stor kull har en tendens att komma tidigare och en liten kan komma senare.

Håll koll på tikens temperatur

Innan förlossningen får de flesta tikar en sänkning av kroppstemperaturen som varar några timmar och sedan normaliseras. Detta beror på att hormonet progesteron, som är temperaturreglerande, sjunker. Då är förlossningen att vänta inom 36 timmar.

Förlossningen

Förlossningen kan delas in i tre stadier; först kommer *öppningsstadiet*, när tiken har värkar men det inte alltid syns utanpå. Hon kan bädda och hässa. En del tikar kan sova lugnt trots att livmodern arbetar för högt tryck. Kräkningar och lös mage förekommer.

Sedan börjar *utdrivningsstadiet*, när man ser att hunden har krystvärkar och valparna så småningom kommer ut. När tiken har börjat få krystvärkar bör valpen komma inom två timmar om värkarna är svaga, och inom 30 minuter om de är starka. När valpen har börjat komma ut kan det vara en stor hjälp för tiken om man håller i den mellan värkarna så den inte åker in igen. Efter valpen kommer efterbörden som består av moderkakan. Tiken brukar vilja äta upp efterbörden. Hon kan få diarré om hon äter för många.

Optimalt är om förlossningen är över inom 6 timmar.

När valpen föds tar vanligen tiken hand om den själv, och den försöker snart dia. Om hon inte gör det behöver man gnugga den med en handduk och eventuellt suga rent luftvägarna. Det kan definitivt löna sig att jobba för att få igång svagfödda valpar, det behöver inte alls vara något fel på valpen utöver att den haft otur vid förlossningen.

När valpen är född

Första andetaget

Första andetaget är mycket jobbigt för den nyfödda valpen, men det är också mycket viktigt då det drar igång en rad processer i valpens kropp. För det mesta kommer en valp igång om man gnuggar den ganska hårdhänt och nyper lite i nacken. En svag valp kan vara svag på grund av infektion, och det är inte tillrådligt att själv ge mun-mot-mun då det finns en smittrisk. Använd valpsug.

Kontrollera valpen

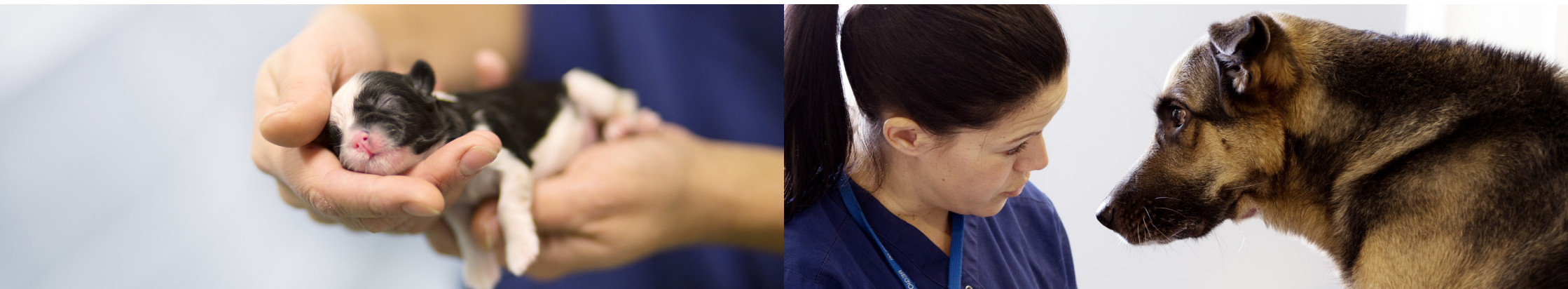
Väg valpen och anteckna vikten. Titta i munnen efter gomspalt och där bak så det finns en anus.

Börja dia

När valpen kommit igång med att andas och är torr är det dags att försöka dia. Normalt brukar valpen börja söka efter spenen själv. En svag valp kan behöva hjälp med att komma fram. Tryck fram lite mjölk, öppna valpens mun, lägg valpen till spenen (spenen behöver komma långt in i valpens mun för att det ska fungera). Långhåriga hundar kan behöva rakas runt juvret så valparna hittar fram.

När behöver jag veterinärhjälp med förlossningen?

- Om tiken inte mår bra
- Om tiken får rikliga gröna flytningar innan någon valp kommer- då håller en moderkaka på att lossna
- Om tiken får rikliga blodiga flytningar
- Om vattnet går men ingen valp kommer inom 4 timmar
- Om tiken har ordentliga krystvärkar utan att någon valp kommer inom 30 min
- Om en fosterblåsa hänger ut utan att någon valp kommer inom 2 timmar
- Om det sticker ut fosterdelar men de kommer inte vidare inom 10 minuter
- Om det tar mer än två timmar mellan valparna och tiken har en stor kull

Vid komplikationer

Om någon av valpens kroppsdelar sticker ut (ben eller huvud) men det går långsamt för tiken att få ut valpen kan du försiktigt hjälpa till. Börja med att hålla i valpen mellan värkarna så den inte åker in igen. Oftast kommer valpens framben och huvud först. Om bara huvudet kommer är frambenen bakåtslagna vilket är ett problem, särskilt för en liten tik. Om bara frambenen kommer är huvudet bakåtslaget, oftast är valpen då död.

Det är även normalt att bakbenen kommer först. Då är det bra om valpen kommer ut ganska fort eftersom navelsträngen kan komma i kläm och valpen därmed inte får syre. Man segdrar försiktigt i valpen i samband med att tiken har värk. Valpen ska komma ut i riktning mot tikens mage, inte ut bakom henne.

Om tiken får förlossningsproblem och behöver hjälp behöver vi oftast göra några undersökningar för att kunna hjälpa till på bästa sätt. Vi kan behöva ett ultraljud för att se om valparna lever, en röntgenbild för att bedöma antal och eventuella fellägen, samt ett blodprov, i första hand för att kolla kalk- och sockervärde.

Ibland är det bäst att ge tiken dropp med kalk och/eller värkstimulerande hormon. Ibland behöver man gå direkt till kejsarsnitt.

Kejsarsnitt

Kejsarsnitt är en bukoperation. Självklart blir det en lite tuffare start på äventyret om kejsarsnitt är nödvändigt. Man behöver ha mer övervakning av valparna efteråt så de går upp i vikt som de ska. Det tar en stund innan mamman kan sköta om valparna. Om hon inte vill kännas vid dem kan man sätta på ett Adaptihalsband. Det är viktigt att inte lämna tiken ensam med valparna ens kortare stunder om hon visar aggression mot dem.

Ju svårare och längre förlossningen varit, ju större blir risken för komplikationer, även efter ett kejsarsnitt.

Stora tikar som är dräktiga med bara en valp är en särskild riskgrupp. Ibland har förlossningen svårt att komma igång då, och i värsta fall dör valpen i mammans mage och kommer ut först när den är död. Vid enlingsdräktighet är det ovärderligt att ha ett beräknat förlossningsdatum så man kan rädda valpens liv utan risk för att man går in för tidigt, så valpen inte dör av den anledningen.

Smittor

Brucella Canis

Om tiken parats utomlands och aborterar i sen dräktighet bör man alltid provta för bakterien *Brucella Canis*. Tiken och valparna som föds bör då hanteras med stor försiktighet eftersom bakterien i det läget kan smitta människor och orsaka allvarlig sjukdom.

Herpesvirus

Herpesvirus är en tråkig smitta som gör valparna sjuka med början vid några dagars ålder. De får ont i magen, skriker, och dör så småningom. Valparna är mottagliga upp till 3 veckors ålder. Man kan vaccinera tiken under dräktigheten. Att behandla sjuka valpar brukar vara utsiktslöst. Hundherpes smittar inte människor.

Valpkontroll

Det bästa sättet att kontrollera att allt är bra med valparna är att väga dem dagligen. Det är särskilt viktigt om de fått en tuff start med en komplicerad förlossning. Helst ska de inte tappa någon vikt första dagen, och sedan öka 5-10% i vikt varje dag. Utebliven viktökning är ofta första tecknet på att något är på tok med valpen.

Bra att ha hemma:

- Termometer
- Våg
- Valpsug
- Inkontinensskydd/valpmatta
- Navelklämma
- Handskar
- Glidslem
- Sprutor

Visste du att?

*Vi säljer ett valpkit
med allt du behöver
i vår butik!*

För frågor om förlossning:

Telefon 08-505 303 00

E-post bagarmossen@anicura.se

AniCura Regiondjursjukhuset Bagarmossen

Reproduktionsmottagningen

Ljusnevägen 17

128 48 Bagarmossen

www.anicura.se/regiondjursjukhuset-bagarmossen